

Geografiya — 50 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

1. Geografiya so'zi qaysi tildan olingan?

- A) Lotin
- B) Yunon
- C) Arab
- D) Fransuz

2. "Geografiya" so'zining ma'nosi nima?

- A) Osmonga qaramoq
- B) Erni tasvir etmoq
- C) Suvni o'rganmoq
- D) Tog'larni o'lchash

3. Geografiya fanini kim asoschisi hisoblanadi?

- A) Aristotel
- B) Pifagor
- C) Eratosfen
- D) Ptolemey

4. Geografik xaritada masshtab nima?

- A) Xaritadagi yo'nalish
- B) Xaritadagi masofa va haqiqiy masofaning nisbati
- C) Xaritadagi ranglar tizimi
- D) Xaritadagi belgilar to'plami

5. Xaritada shimol qaysi tomonga ko'rsatiladi?

- A) Pastga
- B) O'ngga
- C) Yuqoriga
- D) Chapga

6. Kenglik (geografik) nima?

- A) Ekvatordan shimol yoki janubga burchak masofasi
- B) Grinvidan sharq yoki g'arbga burchak masofasi
- C) Dengiz sathidan balandlik
- D) Meridian va parallel orasidagi masofa

7. Uzunlik (geografik) nima?

- A) Ekvatordan shimol yoki janubga burchak masofasi
- B) Bosh meridian (Grinvidan) dan sharq yoki g'arbga burchak masofasi
- C) Yer sirtidan balandlik
- D) Ikki parallel orasidagi masofa

8. Masshtab 1:100 000 bo'lsa, xaritadagi 1 sm haqiqatda qancha?

- A) 1 km
- B) 10 km
- C) 100 km
- D) 0,1 km

Geografiya — 50 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

9. Parallel nima?

- A) Ekvatorga parallel bo'lgan xayoliy chiziq
- B) Bosh meridiani
- C) Shimol va janub yo'nalishi
- D) Xaritadagi masofa o'lchovi

10. Meridian nima?

- A) Ekvatorga parallel chiziq
- B) Yer sharining shimolidan janubiga qadar o'tadigan xayoliy chiziq
- C) Xaritadagi balandlik ko'rsatkichi
- D) Masshtab birligi

11. Ekvator qaysi kenglikda joylashgan?

- A) 30° kenglik
- B) 45° kenglik
- C) 60° kenglik
- D) 0° kenglik

12. Yer sharining hajmiy, uch o'lchamli modeli nima deyiladi?

- A) Xarita
- B) Reja
- C) Atlas
- D) Globus

13. Geografiya fanining asosiy o'rganish ob'yekti nima?

- A) Koinot
- B) Yer shari va uning geografik qobig'i
- C) Faqat dengiz va okeanlar
- D) Faqat tog' va vodiylar

14. Geografiya qanday fanlar guruhiga kiradi?

- A) Gumanitar fanlar
- B) Tabiiy fanlar
- C) Tabiiy va ijtimoiy fanlarni birlashtiruvchi fan
- D) Texnik fanlar

15. Gorizontal (izogips) chiziqlari bir-biriga yaqin bo'lsa, bu nimani anglatadi?

- A) Yer yuzasi tekis
- B) Yer yuzasi qiyaligi katta (tik)
- C) Yer yuzasi past
- D) Dengiz yaqin

16. Yer sharining shakli nima deyiladi?

- A) Sfera
- B) Geoid
- C) Ellips
- D) Silindr

Geografiya — 50 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

17. Yer sharining o'rtacha radiusi taxminan qancha?

- A) 3 200 km
- B) 4 500 km
- C) 6 371 km
- D) 8 000 km

18. Yer o'z o'qi atrofida bir to'liq aylanishni qancha vaqtda amalga oshiradi?

- A) 12 soat
- B) 24 soat
- C) 48 soat
- D) 365 soat

19. Yerning harakati natijasida kun va tun almashinadi. Bu qaysi harakat?

- A) Yerning Quyosh atrofida aylanishi
- B) Yerning o'z o'qi atrofida aylanishi
- C) Oyning Yer atrofida aylanishi
- D) Yerning olg'a siljishi

20. Yerning Quyosh atrofida aylanishi natijasida nima ro'y beradi?

- A) Kun va tun almashinadi
- B) Fasllar almashinadi
- C) Vaqt mintaqalari paydo bo'ladi
- D) Suv qo'zg'alishi yuz beradi

21. Yerning ekvatorial radiusi qutbiy radiusdan katta yoki kichik?

- A) Teng
- B) Kichik
- C) Katta
- D) Ba'zan katta, ba'zan kichik

22. Qaysi fasl shimoliy yarim sharda dekabr-fevral oylarida kuzatiladi?

- A) Yoz
- B) Bahor
- C) Kuz
- D) Qish

23. Mantiya Yer ichida qaysi qatlamlar orasida joylashgan?

- A) Yer po'sti va yadro orasida
- B) Yadro va astenosfera orasida
- C) Litosfera va atmosfera orasida
- D) Gidrosfera va biosfera orasida

24. 21-iyun kuni shimoliy yarim sharda nima kuzatiladi?

- A) Qish boshi (qisqa kun)
- B) Yoz boshi (eng uzun kun)
- C) Kuz tengkechasi
- D) Bahor tengkechasi

Geografiya — 50 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

25. Yer 22-23 dekabr kunlari qaysi holatda bo'ladi?

- A) Shimoliy qutb Quyoshga yo'nalgan, shimolda yoz
- B) Janubiy qutb Quyoshga yo'nalgan, shimolda qish (qish kundongi)
- C) Quyosh nurlari ekvatorga tik tushadi
- D) Yer orbitaning eng uzoq nuqtasida

26. Yerning perigeliy (Quyoshga eng yaqin) holatida qaysi oy bo'ladi?

- A) Iyul
- B) Yanvar (3-4 yanvar)
- C) Aprel
- D) Oktyabr

27. Yer po'stining mantiya bilan birgalikdagi qatlami nima deyiladi?

- A) Gidrosfera
- B) Litosfera
- C) Biosfera
- D) Astenosfera

28. Yer yadrosining taxminiy harorati qancha?

- A) 1 000 °C
- B) 3 000 °C
- C) 5 000-6 000 °C
- D) 10 000 °C

29. Gutenberg chegarasi Yer ichida qayerda joylashgan?

- A) Yer po'sti va mantiya orasida
- B) Yuqori va quyi mantiya orasida
- C) Mantiya va tashqi yadro orasida
- D) Tashqi va ichki yadro orasida

30. Yerning o'z o'qi atrofida aylanishi natijasida Koriolis kuchi paydo bo'ladi. U nimaga ta'sir qiladi?

- A) Faqat havoning sovushiga
- B) Shamollar, okean oqimlari va boshqa harakat qiluvchi jismlarning yo'nalishiga
- C) Faqat dengiz to'lqinlariga
- D) Yer po'stining harakatiga

31. P-to'lqinlar va S-to'lqinlarning asosiy farqi va Yerning ichki tuzilishini o'rganishdagi ahamiyati?

- A) P-to'lqinlar faqat qattiq jismlarda, S-to'lqinlar suyuq va qattiqda tarqaladi
- B) P-to'lqinlar qattiq va suyuq jismlarda o'tadi; S-to'lqinlar faqat qattiq jismlarda o'tadi — shuning uchun ...
- C) Ikkalasi ham bir xil tarqaladi, farqi faqat tezlikda
- D) P-to'lqinlar faqat mantiyada tarqaladi

32. Yer po'stining izostaziyasi nimani anglatadi?

- A) Yer po'stining bir tekis qalinligi
- B) Yer po'stining astenosferada suzish printsipi: og'ir bloklap chuqurroq cho'kadi, yengil bloklar ko'tarilad...
- C) Tektonik plitalarning doimiy harakati
- D) Yer po'stining termal kengayishi

Geografiya — 50 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

33. Post-glazial izostaziya (rebound) jarayoni nima?

- A) Muzlik davridan keyin haroratning oshishi
- B) Muz qoplamining erishi natijasida Yer po'stidan og'irlik yukining ko'tarilishi va qobiq sekin-asta ko'tarili...
- C) Dengiz sathining ko'tarilishi jarayoni
- D) Muzliklarning qayta hosil bo'lishi

34. Yer po'stidagi izotopik geoximiya usuli bilan nima aniqlanadi?

- A) Faqat foydali qazilmalar miqdori
- B) Jinslarning mutlaq yoshi (radioaktiv izotoplarning yarim yemirilish davriga asoslanib), qatlamlar tartibi ...
- C) Yer po'stining qalinligi
- D) Mantiya tarkibi

35. Dunyo bo'yicha eng chuqur okean o'yiqligi qaysi?

- A) Java o'yiqligi
- B) Puerto-Riko o'yiqligi
- C) Mariana o'yiqligi
- D) Tonga o'yiqligi

36. Mariana o'yiqligining eng chuqur nuqtasi taxminan qancha?

- A) 5 000 m
- B) 7 500 m
- C) 11 034 m
- D) 9 200 m

37. Loess nima va u qanday hosil bo'ladi?

- A) Dengiz cho'kindisi; suv orqali cho'ktirilgan
- B) Shamol olib kelib to'plagan mayda (0,01-0,1 mm) zarrachalardan iborat unumdor sariq tuproq jinsi
- C) Muzlik erigan joylarda hosil bo'lgan yirik tosh qatlamlari
- D) Vulqon kuli qoplanmasi

38. Hidrotermik okean tubi vulqonlari ("qora tutunlar" - black smokers) nima va qanday ahamiyati bor?

- A) Okean tubidagi muz massivlari
- B) O'rta okean tizmalarida issiq (350°C gacha) mineral-boy eritma chiqaradigan teshiklar; atrofida noyob...
- C) Vulqon lava potoki dengizga kirgan joylari
- D) Okean tubidagi gaz gidrat konlari

39. Gidrosfera nima?

- A) Yer atmosferasining suv qatlami
- B) Yerdagi barcha suv qobiqlari majmui — okeanlar, dengizlar, daryolar, ko'llar, muzliklar, yer osti suvlari
- C) Faqat okeanlar va dengizlar
- D) Yer ichidagi suyuq yadro

40. Yer yuzasidagi suvning taxminiy ulushi qancha?

- A) 50%
- B) 61%
- C) 71%
- D) 85%

Geografiya — 50 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

41. Dunyo bo'yicha eng katta okean qaysi?

- A) Atlantika okeani
- B) Hind okeani
- C) Shimoliy Muz okeani
- D) Tinch okeani

42. Dunyo bo'yicha eng uzun daryo qaysi?

- A) Amazon
- B) Nil
- C) Yangtze
- D) Missisipi

43. "Lacustrine sedimentation" (ko'l cho'kindisi) geologiyada nima uchun qimmatli?

- A) Faqat qurilish materiallari sifatida
- B) Ko'l tubidagi yillik laminatsiyalangan qatlamlar (varves) va pallinolar o'tmish iqlimi, o'simlik qoplami v...
- C) Faqat baliqchilik uchun
- D) Faqat suv ta'minoti uchun

44. "Thermokarst" landshafti nima va arktika ekotizimlari uchun ahamiyati?

- A) Tog'lardagi muzlik eroziyasi landshafti
- B) Permafrostning erishi natijasida yer yuzasi cho'kib ko'l, botqoq va beqaror relyef hosil qiladigan minta...
- C) Karst relyefining arktika turi
- D) Suv osti muzlik landshafti

45. Biosfera nima?

- A) Faqat o'simliklar yashaydigan qatlam
- B) Yerdagi barcha tirik organizmlar va ular yashaydigan muhit majmui
- C) Yer atmosferasining yuqori qatlami
- D) Faqat dengiz organizmlari yashash muhiti

46. Tuproq nima?

- A) Faqat mineral zarrachalardan iborat qatlam
- B) Mineral zarrachalar, organik modda (gumus), suv, havo va tirik organizmlardan iborat Yer yuzasining ...
- C) Cho'kindi jinslarning eng yuqori qatlami
- D) Faqat loydan iborat qatlam

47. Savanna nima?

- A) Nam tropik o'rmon
- B) Tropik va subtropik mintaqadagi daraxtlar siyrak o'sadigan o't-o'lanli dasht
- C) Qutb cho'li
- D) O'rta kengliklarning ignabargli o'rmoni

48. Gumus nima?

- A) Mineral zarrachalar
- B) Tuproqdagi chirigan organik moddalar — tuproq unumdorligining asosi
- C) Tuproqdagi suv qatlami
- D) Tog' jinslarining mayda parchalari

Geografiya — 50 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

49. Avstraliyaning qanday aholisi bor?

- A) Eng kam aholiga ega materik (Antarktidadan keyin)
- B) Eng ko'p aholiga ega materik
- C) O'rtacha aholiga ega
- D) Aholisi yo'q materik

50. Osiyo qit'asida qaysi davlatlarda aholining tabiiy ko'payishi ancha past, yillik hisobida 0,5 foizdan oshmaydi?

- A) Yaman, Ozorbyjon, Qozog'iston
- B) Sharqiy Timor, Isroil, Saudiya Arabistoni
- C) Xitoy, Singapur, Yaponiya
- D) Afg'oniston, Yaman, Eron

Javoblar kaliti

Geografiya · 50 savol

1-B 2-B 3-C 4-B 5-C 6-A 7-B 8-A 9-A 10-B
11-D 12-D 13-B 14-C 15-B 16-B 17-C 18-B 19-B 20-B
21-C 22-D 23-A 24-B 25-B 26-B 27-B 28-C 29-C 30-B
31-B 32-B 33-B 34-B 35-C 36-C 37-B 38-B 39-B 40-C
41-D 42-B 43-B 44-B 45-B 46-B 47-B 48-B 49-A 50-C

To'liq bank, vaqt rejimi va xatolar tahlili: testmakon.uz/tests/practice/geografiya/